

Ключові фактори стимулювання ширшого використання органічного насіння

Результати проєкту LIVESEED

Ксенія Гатцерт

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Зміст

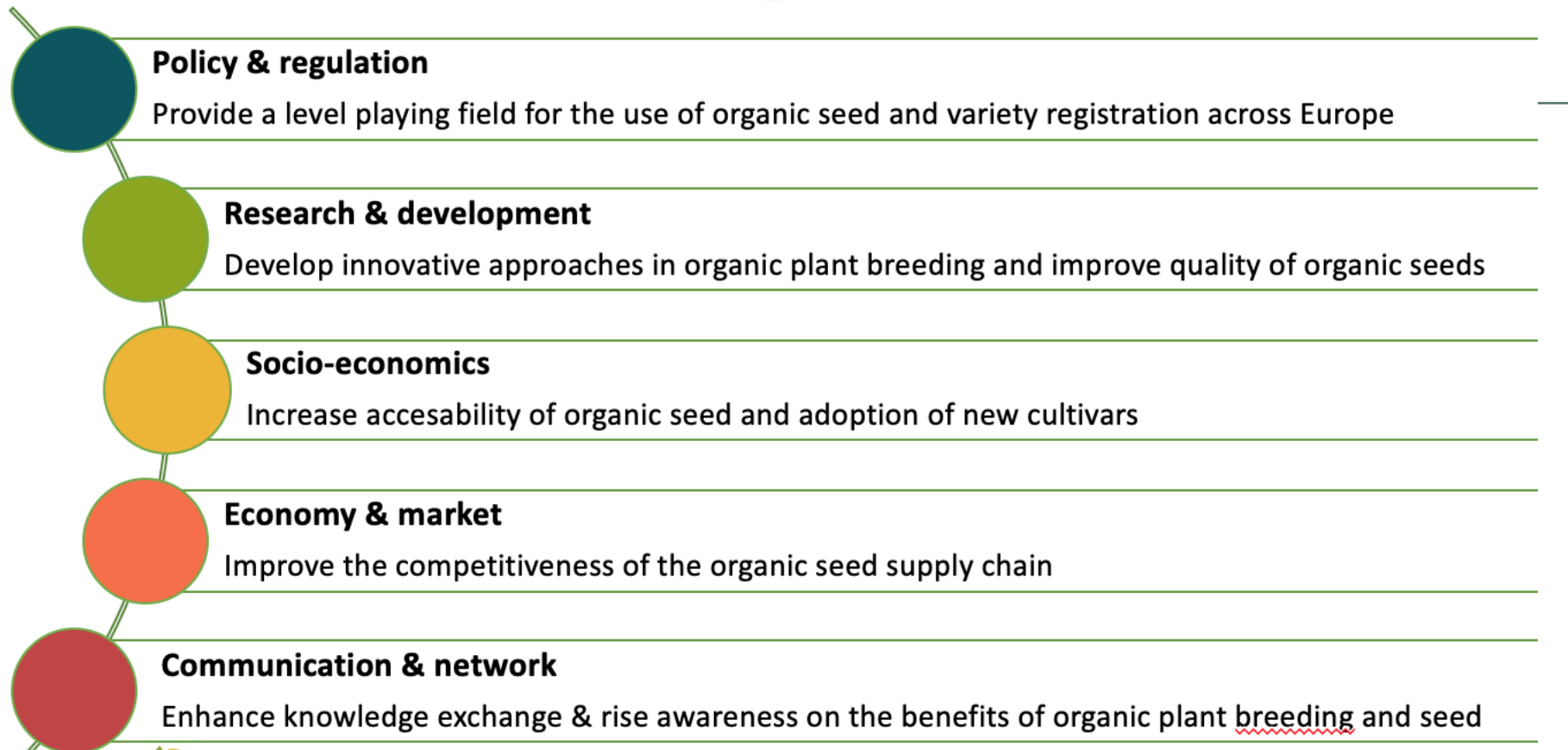
- Проєкт LIVESEED
- Чому органічне розведення й вирощування
- Правова база в ЄС
- Статус кво в ЄС
- Практика держав-членів ЄС
- Рекомендації
- Зміни, які принесе новий регламент ЄС з 2021 р.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Проект LIVESEED (2017 – 2021 гг.)

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Проект LIVESEED

- 49 партнерів
- 18 європейських країн
- Численні учасники (дослідні інститути, племінні господарства, насінневі компанії, органічні асоціації (фермерів, переробників, торговельних мереж) і національні органи влади)
- Більше інформації на сайті

Liveseed.eu

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Чому органічна селекція й вирощування

- Органічні фермери використовують органічні вхідні ресурси
- Покращення репутації органічного продукту
- Відповідність очікуванням споживачів
- Нижчий ризик залишків
- Насінневі компанії мають інвестувати в органічну селекцію
- Використання органічного насіння стимулює органічну селекцію
- Селекція без ГМО

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Чому органічна селекція й вирощування

- Органічним фермерам потрібні адаптовані культурні сорти
 - доброї якості
 - адаптовані до малої кількості вхідних ресурсів
 - добре пригнічення бур'янів
 - стійкість до хвороб
 - стійкість до (а)біотичного стресу

стійкі культурні сорти

Правова база в ЄС — Регламент щодо органічного насіння

Вимоги Регламенту ЄС 889/2008

Використання отриманого органічними методами насіння й садивного матеріалу є нормою, винятки можливі:

Ст. 45: Дозвіл на використання неорганічного насіння й насінневої картоплі без хімічної обробки може бути наданий лише в наступних випадках:

- a) якщо сорт відповідного виду, який бажає придбати користувач, **не зареєстрований у базі даних**
- b) якщо **жоден постачальник не може здійснити постачання насіння до часу посіву**
- c) якщо **сорт, який бажає придбати користувач, не зареєстрований у базі даних**, і користувач може довести, що **жодна з зареєстрованих альтернатив тих самих видів не є відповідною**, а отже, що такий дозвіл є важливим для його виробництва
- d) якщо це виправдано для застосування з метою **досліджень, тестів у дрібномасштабних польових випробуваннях** або для цілей **збереження сорту**, узгоджених з уповноваженим органом влади відповідної держави-члена

Правові рамки – База даних органічного насіння

База даних насіння відповідно до Ст. 45, 48 і 49 Регламенту ЄС 889/2008

Кожна держава-член забезпечує створення **комп'ютеризованої бази даних**, яка містить список сортів, для яких на її території наявне насіння або насіннева картопля, отримані методом органічного виробництва

Сорти, насіння яких вироблене методом органічного виробництва є доступним, повинні бути зареєстровані в базі даних на прохання постачальника

Будь-який сорт, не зареєстрований у базі даних, вважають недоступним

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Статус кво в ЄС – висновки, зроблені в окремих державах-членах

- Органічне насіння й посадковий матеріал відсутні в достатній кількості
- Порівняння відступів між 2004 і 2016 р. для окремих культур: обсяг насіння й кількість відступів у більшості випадків зростала
 - В основному через значне збільшення земельних площ, яке, ймовірно, триватиме (низка країн має плани розширити органічне агровиробництво), тягнучи за собою підвищення попиту на органічне насіння
- Недостатня прозорість пропозиції на ринку
- В окремих державах-членах високе адміністративне навантаження на фермерів для отримання відступів
- Високе адміністративне навантаження й торгові бар'єри для внесення постачальниками насіння своєї пропозиції в бази даних
- Низькі інвестиції окремих постачальників насіння в органічне виробництво через вищі ризики й собівартість

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Статус кво в ЄС – висновки, зроблені в окремих державах-членах

- Виробництво органічного насіння економічно доцільне не в кожній країні
 - шкідники та хвороби; забруднення бур'янами; погодні умови
 - собівартість виробництва; обмежене число органічних фермерів, обізнаних із виробництвом насіння; відсутність інфраструктури
- Національна самодостатність з погляду органічного насіння для окремих культур може бути обмеженою
- Слід дозволити торгівлю насінням з сусідніми країнами для сприяння доступності органічного насіння
- Необхідні інвестиції в підготовку й інфраструктуру у сфері виробництва органічного насіння

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Статус кво в ЄС — висновки, зроблені в окремих державах-членах

- Часто основними виробниками (органічного) насіння є фермери
- Багато фермерів повторно використовують власне насіння
- У низці країн насіння здебільшого не сертифіковане, зокрема насіння зернових
- Сертифіковане органічне насіння часто надходить від міжнародних компаній або від науково-дослідних інститутів (державне насіннярство)
- У разі агровиробництва на контрактній основі сорти й насіння зазвичай обирає покупець продукту
- Мотивація використовувати органічне насіння зростає, якщо сорти краще адаптовані до (місцевих) умов органічного землеробства
- Отже ріст використання органічного насіння пов'язаний з органічним насіннярством і випробуванням органічних сортів

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Статус кво в ЄС — висновки з опитування органічних фермерів ЄС (D4.1 Звіт)

- Основне важливе питання — наявність органічного насіння потрібних фермерам сортів
- Якість органічного насіння, схоже, не є проблемою
- Господарства в Центральній і Північній Європі, де виробляють більшу частину насіння, використовують значно більше органічного насіння
- Господарства з продажами через прямий маркетинг і органічні магазини використовують значно більше органічного насіння
- Плодоовочеві господарства використовують значно менше органічного насіння, ніж зерновиробники й господарства з виробництва кормів
- Фермери скаржаться на брак адаптованих до місцевих умов сортів і говорять про необхідність виробляти насіння для органічного фермерства

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Статус кво в ЄС — впровадження необхідної насінневої бази даних

- Всі держави-члени ЄС надають «базу даних» відповідно до Ст. 48 ЄС 889/2008
- Реалізована у вигляді оперативної бази даних, файлу в форматі Excel або PDF
- У веденні: національного органу влади або призначеного органу
- Нові дані завантажує менеджер бази даних або постачальник насіння
- Частота оновлення: в реальному часі, щотижня, щомісяця або щорічно
- Дані щодо наданих/ненаданих відступів збирають: автоматично через оперативну базу даних або вручну через відповідний орган

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Практики у вжитку в державах-членах ЄС

- У країнах Балтії використання й виробництво органічного насіння фінансують через CAP: У разі виробництва або використання органічного насіння отримують більший % коштів від CAP
- Угорщина й Польща підтримують випробування органічних сортів
- Іспанія, Італія та Греція підтримують маркетинг старих і регіональних сортів і гетерогенного матеріалу
- У Румунії понад 4000 фермерів є авторизованими виробниками насіння
- У низці країн є визначений % органічних компонентів у суміші, аби її можна було вважати органічною; цей % поступово збільшують
- У Швейцарії до ціни конвенційного насіння додається премія в розмірі різниці між ціною конвенційного та органічного насіння

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Практики у вжитку в державах-членах ЄС — Три додатки

Додаток

III

загальний
відступ

- Часткова наявність/повна відсутність органічного насіння
- Оцінювання ще не проводили

Додаток

II

поодинокі
відступи

- Відступ можливий, рішення ухвалюють окремо в кожному конкретному випадку
- Ст. 45 випадки a, b, c і d можливі

Додаток

I

Відступи
відсутні

- Наявність визначеної кількості органічного насіння ~100%
- Відступи для неорганічного насіння не надаються
- Відступи тільки для досліджень, збереження розмаїття та виробництва насіння

Прим.: Додаток — синонім для позначення категорії I, II і

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Групи експертів — для підтримки створення функціонального ринку органічного насіння

- Кооперація між публічними та приватними стейкхолдерами,
- У Німеччині очолювана Міністерством продовольства, сільського господарства й захисту споживачів (Д-р Штефан Дреесман)
- Зустрічі раз або двічі на рік
- Надання рекомендацій державним органам
- Різні групи культур (напр. орні культури, овочі)
- Залучені представники всіх стейкхолдерів (фермерів і фермерських об'єднань, виробників органічного садивного матеріалу і постачальників насіння, наглядових органів, компетентних органів і представники держави)
- Обговорення покращень і стримувальних факторів з погляду доступності органічного насіння різних культур, груп культур і сортів

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Групи експертів — для підтримки створення функціонального ринку органічного насіння

- Аналіз річного звіту про надані відступи: напр., скільки відступів надано згідно з запитами фермерів, на які культури й сорти, як можна покращити стан справ та ін.
- Домовленість про культури, які будуть внесені в Категорію I → Зобов'язання постачальників насіння виробляти, а фермерів — купувати таке насіння
- Домовленість про обов'язковий асортимент сортів певної культури (напр. помідори чері, волове серце та ін.)
- Якщо трапилися проблеми з опірністю або насіння більше не доступне, культуру переводять з Категорії I назад у Категорію II

Різні категорії — приклади з Німеччини

Категорія I (Відступи відсутні)	Категорія II (Поодинокі відступи)	Категорія III (Загальний відступ)
Озиме жито	Пшениця	Соняшник
Гречка	Ячмінь	Декоративні рослини
Хоккайдо	Помідори	Диня
Райграс	Шпинат	Морква
Цукровий буряк	Капуста	Біла конюшина
Кукурудза	Буряк	Петрушка коренева

Різні категорії — приклади з Нідерландів

Категорія I (Відступи відсутні)	Категорія II (Поодинокі відступи)	Категорія III (Загальний відступ)
Зернові: Пшениця спельта	<u>Зернові:</u> Гречка	<u>Зернові:</u> Сорго
Пшениця	Овес	Яре жито
Ярий ячмінь	Озиме жито	Пшениця твердих сортів
Озиме тритикале		Яре тритикале
		Озимий ячмінь

Практики у вжитку в державах-членах ЄС — плодіві дерева

- Фермери мають робити замовлення заздалегідь (за >1,5 р.), аби розплідники підготували дерева
- Винятки тільки з певних причин:
 - ✓ *Виробництво сорту неможливе*
 - ✓ *Компенсування втрати дерев*
 - ✓ *Розширення бізнесу*
 - ✓ *Катастрофічне захворювання*

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Практики у вжитку в державах-членах ЄС — картопля

- Картоплярі мають намагатися замовляти заздалегідь, а не тоді, коли постачальник вже розпродав всю посадкову картоплю
- Відступи можливі тільки в період з 1 жовтня по 31 січня кожного року
- Картоплярі мають замовляти картоплю до цієї дати
- Після 31 січня відступів не надають
- Виняток: Постачальник не зміг постачити органічну картоплю попри вчасне (документально підтверджене) замовлення

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Практики у вжитку в державах-членах ЄС — списки аналогів

- У польових випробуваннях в Данії порівнюють різні культурні сорти
- Орган влади складає список аналогів для різних сортів, напр. якщо потрібен сорт x, його аналогом є сорт y
- Отже, якщо фермер бажає отримати відступ для сорту x, але доступний органічний сорт y, відступ не надають

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Рекомендації щодо збільшення використання й виробництва органічного насіння

- Створення правової бази для національної політики:
 - Представлення національного Додатку для видів з достатньою пропозицією
 - Створення груп експертів
- Забезпечення прозорості наявних сортів органічного насіння
 - Створення бази даних насіння з інформацією щодо пропозиції в реальному часі
 - Постачальникам насіння потрібен прямий доступ до цієї бази даних для розміщення актуальної інформації
 - Додаткова інформація щодо сортів робить базу цікавішою
- Збирання даних про:
 - Виробництво органічного насіння й попит на нього
 - Використання господарством власного насіння

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Рекомендації щодо збільшення використання й виробництва органічного насіння

- Пропагувати використання органічного насіння, інформувати фермерів про його переваги
 - Підтримувати випробування сортів щоб показати їх потенціал
 - Фінансові стимули в разі використання органічного насіння
 - Проста мова, зрозуміла фермерам (без офіціозу)
 - Роз'яснення національних норм (напр. імплементація в країні Категорії I, як/коли звертатися по відступ, строки таких звернень,...)
 - Організаційна схема з ролями, обов'язками й повноваженнями стейкхолдерів (органів влади, наглядових органів, насінневої інспекції, групи експертів)
 - Додаткова інформація (де знайти особливості сортів, процес отримання, пристосованість до певного регіону, регіон постачання...)

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Рекомендації щодо збільшення використання й виробництва органічного насіння

- Використовувати звіт про відступи для покращення доступності органічного насіння підходящих сортів
- Зробити систему надання відступів суворішою (за можливості консультиватися з групою експертів у вашій країні)
 - Використовувати списки аналогічних сортів
 - Список сортів, відступи для яких не надають (категорія I)
 - Мінімізувати список загальних відступів
 - Запитувати фермерів про «персональну» мотивацію використовувати певний сорт
- Фінансування органічної селекції й досліджень
- Підготовка виробників насіння й інвестиції в потужності з очищення насіння
- Створення мереж агробіорозмаїття

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Що має/може запропонувати база даних органічного насіння

- Інтуїтивність і простота у використанні
- Зменшення адміністративного навантаження у використанні для фермерів, постачальників насіння, контрольних і наглядових органів
- Підвищення прозорості ринку органічного насіння
- Можливість навігації (фільтри пошуку за видом, постачальником та ін.)
- Часте оновлення (в реальному часі)
- Інтуїтивне керівництво для користувачів
- Можливість перегляду історії
- Оновлення пропозиції насіння (безпосередньо його постачальником)
- Відступи онлайн (фермер подає заявку на відступ в режимі онлайн, надання відступу чи відмова в режимі онлайн)

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Зміни в новому регламенті з 2021 р. щодо насіння

848/2018

- Додатково база даних тварин (66 і Ст. 26)
- Показувати пору року, коли відповідний матеріал наявний (Ст. 26)
- Необхідно відображати кількість насіння (Ст. 26)
- Можна використовувати і гетерогенний матеріал

Імплементацийний акт — проєкт

- Для використання насіння перехідного періоду необхідно отримати дозвіл
- Категорія I: Додаток X з переліком видів, для яких відступи не надають, для всієї території ЄС більше не діє, але тепер держави-члени можуть імплементувати такий список Категорії I для кожної окремої країни
- Загальний відступ: оператори фіксують використану кількість, а відповідальні за надання дозволів компетентні органи записують кількість дозволеного неорганічного репродуктивного матеріалу рослин

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Бачення загальноєвропейської маршрутної бази даних, створеної в рамках проєкту **LIVESEED**

- Сприяє прозорості пропозиції органічного насіння
- Активно підтримує використання органічного насіння й посадкового матеріалу
- Зменшує кількість відступів (адже вони мають бути винятком, а не правилом)
- Спрощує доступ до міжнародних ринків органічного насіння
- Зменшує адміністративне навантаження для постачальників насіння
- Гармонізує використання баз даних у ЄС
- Надає інформацію про процес розмноження
 - органічне розмноження, розмноження для органічної галузі, конвенційне розмноження
- Надає інформацію щодо критично важливих методів, які використовують у процесі розмноження (напр. CMS-гібриди)

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

Мета LIVESEED: Розробити (back end) маршрутну базу даних ЄС, яка з'єднуватиме національні бази даних органічного насіння

...and funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

LIVESEED

FiBL

Контакти

Ксенія Ґатцерт
Адміністратор
національних баз даних
OrganicXseeds

xenia.gatzert@fibl.org
+49 69 7137699 62

Фрея Шефер
Керівник WPI проєкту
LIVESEED

freya.schaefer@fibl.org
+49 69 7137699 83

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 727230. The information provided reflects the views of the authors. The Research Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information provided.

